

Recht doen én recht krijgen

*Gerechtsdeurwaarders over de
oninbaarheid van vonnissen*

Inleiding

Voor slachtoffers van oplichting geldt hetzelfde als voor iedere andere burger van Nederland: het recht moet men ook kunnen *krijgen*. Nadat een rechter uitspraak heeft gedaan, is dát de taak van de gerechtsdeurwaarder. In de praktijk zien we dat het niet altijd lukt om vonnissen te innen voor slachtoffers. Soms komt dat omdat mensen niet *kunnen* betalen. Maar het gebeurt ook dat mensen niet *willen* betalen en in staat zijn om inkomen en vermogen verborgen te houden.

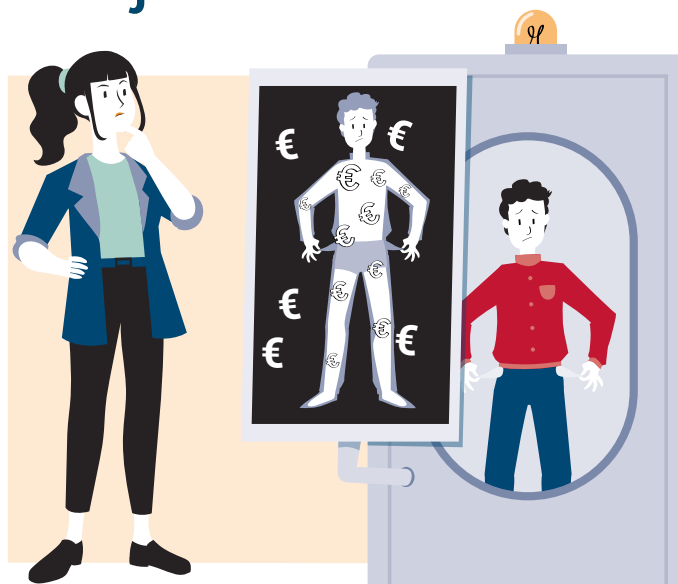
Vonnissen kunnen vaker geïnd worden voor slachtoffers wanneer het wegsluizen van gelden en goederen moeilijker wordt gemaakt en wanneer vermogen en inkomen niet onzichtbaar kunnen blijven. Dat kan door het uitbreiden van het instrumentarium van de gerechtsdeurwaarder met:

- 1 Een afdwingbare en verbeterde transparantieverplichting
- 2 Inzage in het UBO-register
- 3 Realtime inzage in banktegoeden
- 4 Een mogelijkheid tot beslag op vermogen gestald bij een ander

Zorgen dat vermogen en inkomen niet onzichtbaar kunnen blijven

1 Een afdwingbare en verbeterde transparantieverplichting

Onder de huidige wetgeving kan iemand die niet wil betalen, weigeren om mee te werken aan het geven van transparantie van inkomen en vermogen. In uitzonderlijke gevallen kan dit nu via een weg naar de rechter alsnog worden bewerkstelligd, maar die weg is lang en kostbaar. Er moet een algehele en algemene verplichting tot transparantie in de wet worden opgenomen, met sancties als iemand die verplichting niet nakomt. In talloze Europese landen kan dit wel afgedwongen worden, Nederland mag hierin niet achterblijven.

Benodigde maatregel:

Neem in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering een bepaling op waarin iemand die veroordeeld is, verplicht wordt zijn inkomen en vermogen aan de gerechtsdeurwaarder op te geven. Regel dat als aan deze verplichting geen gehoor wordt gegeven, sancties kunnen worden opgelegd. Te denken valt aan dwangmiddelen zoals een dwangsom of gijzeling. Maar ook dat de gerechtsdeurwaarder dan gerechtigd is anderen, zoals banken, die openheid namens de veroordeelde te laten verschaffen.

2 Inzage in het UBO-register

Een beter inzicht voor de gerechtsdeurwaarder in het UBO-register, zorgt ervoor dat aandelen in bedrijven niet buiten zicht blijven en ook daarop vaker beslag gelegd kan worden. Een vollediger beeld van het vermogen zorgt ook voor een betere beoordeling van mensen die niet kunnen betalen. Zij worden ontzorgd omdat de gerechtsdeurwaarder hiermee zelfstandig de inschatting kan maken dat er daadwerkelijk geen vermogen is. Op dit moment kan de gerechtsdeurwaarder nog niet op een natuurlijk persoon zoeken in het UBO-register.

Benodigde maatregel:

Maak de gegevens in het UBO-register voor gerechtsdeurwaarders beschikbaar en zorg dat zij kunnen zoeken op natuurlijke personen door gerechtsdeurwaarders in het Handelsregisterbesluit 2008 aan te wijzen als bevoegde autoriteit.

Toezicht

Gerechtsdeurwaarders hebben vergaande bevoegdheden, zoals beslagleggen, ontruimen en zelfs het gijzelen van personen. Ook wordt er met privacygevoelige informatie gewerkt. Daarom moeten gerechtsdeurwaarders aan veel regels voldoen. Er is onafhankelijk toezicht door het Bureau Financieel Toezicht en de tuchtrechter en een stelsel van kwaliteitstoetsing door onafhankelijke, externe auditors.

Het wegsluizen van gelden en goederen moeilijker maken

3 Realtime inzage in banktegoeden

Door realtime inzage in banktegoeden kan worden voorkomen dat gelden worden weggesluisd door mensen die niet willen betalen. Realtime inzage voorkomt daarnaast dat mensen die niet kunnen betalen te maken krijgen met onnodige administratiekosten. Op dit moment mogen gerechtsdeurwaarders aan banken vragen of iemand er bankiert. Deze uitvraag is moeizaam en de antwoorden kunnen op verschillende manieren worden geïnterpreteerd.

Benodigde maatregel:

Verzorg realtime inzage in de tegoeden bij alle banken die in Nederland opereren door bevoegdheid hiertoe voor gerechtsdeurwaarders op te nemen in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en sluit gerechtsdeurwaarders aan op het Verwijzingsportaal Banken.

4 Beslag op vermogen gestald bij een ander

Het komt voor dat mensen die niet willen betalen gelden of goederen wegsluizen naar een partner of andere bekende. Het openbaar ministerie kan daar bij een strafrechtelijke verdachte of veroordeelde beslag op leggen. Gerechtsdeurwaarders hebben deze mogelijkheid niet.

Benodigde maatregel:

Neem in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering een bepaling op die mogelijk maakt dat de gerechtsdeurwaarder rechtstreeks aan een rechter toestemming kan vragen beslag te mogen leggen op zaken die administratief aan derden toebehoren maar feitelijk van de veroordeelde zijn.

CONCLUSIE

Onze taak is het afdwingen van de naleving van een vonnis van de rechter. Met uitbreiding van ons instrumentarium denken wij deze taak beter te kunnen uitvoeren.

3 april 2023